

НОВИ САД - На данашњи дан 2006. године умро је Слободан Милошевић, бивши председник Србије и Савезне Републике Југославије. По образовању правник, након дугогодишње каријере у привреди, током 80-их 20. века доспео је у сам врх политичке елите тадашње Југославије. Иницијатор је промене уставног положаја аутономних покрајина унутар Србије. Централна је личност српске политике 90-их година 20. века. Милошевић је пронађен мртав у својој ћелији у затвору Хашког трибунала у Шевенингену, у ком се налазио од јуна 2001.

Данас је уторак, 11. март 2025. године.

1544 - Рођен је италијански писац Торквато Тасо. Највећи део бурног живота провео је на двору војводе Алфонса II од Есте. У главном делу "Ослобођени Јерусалим" описао је Први крсташки рат. Три сонета и пет мадригала посветио је Дубровчанки Цвијети Зузорић, а његова поезија инспирисала је Гетеа, Бајрона па и Ивана (Џива) Гундулића.

1820 - Умро је амерички сликар Бенџамин Вест, који је у класицистичком маниру сликао портрете и историјске композиције. Последње године живота је провео у Лондону, где је портретисао британског краља Џорџа III.

1857- Умро је шпански писац Мануел Хосе Кинтана. Као литерата ослањао се на античке узор. Био је секретар побуњеничког покрета за независност у време владавине Шпанијом Наполеона I од 1808. до 1814. Дела: поетска "Ода Шпанији", "Ода штампарији", драме "Пелајо", "Војвода од Висеа", историјско дело "Животи славних Шпанаца", критика "Правила драме".

1885 - Рођен је енглески возач брзих аутомобила и чамаца Малколм Кемпбел, који је између 1924. и 1935. девет пута обарао светски брзински рекорд у вожњи аутомобилом, а између 1937. и 1939. три пута у вожњи чамцем. Постао је 1935. први човек који је аутомобилом возио брже од 300 миља на час (483 километра). Очеве рекорде оборио је његов син Доналд, који је 1967. погинуо у чамцу "Плава птица", приликом постављања новог светског рекорда на води од 527,9 километара на час.

1887 - почело је с радом Народно позориште у Нишу. Театар који се тада звао "Синђелић" прву представу "Српски ајдуци" из пера Ј. Стерије Поповића, давао је у гостионици "Кнез Михајло". Нишко позориште које је тим извођењем започело рад основали су Стеван Сремац, Милорад Петровић, Ђока Протић, Хенрих Лилер, Спиро Калик и Стеван Никшић Лала. Први управник био је Михајло Димић. После Другог светског рата нишко позориште преименовано је у Народно позориште. Од јануара 1939. смештено је у наменски грађеном здању на Синђелићевом тргу.

1892 - Рођен је амерички филмски режисер Раул Волш, који се окушао у више филмских жанрова, посебно успешно у вестернима у којима је исказао мајсторство у сликању сирове људске природе. Филмови: "Багдадски лопов", "Цена славе", "Умрли су у чизмама", "Џентлмен Џим", "Сребрна река", "Удаљени бубњеви", "Свет у његовим рукама", "Бело усијање", "Голи и мртви", "Удаљена труба".

1913 - Велика Британија и Немачка постигле су споразум о границама афричких колонија Нигерије и Камеруна.

1915 - У Чикагу је завршен Први исељенички народни сабор, на којем је 468 делегата из САД и Канаде подржало уједињење Срба и других јужних Словена. Исељеници су у резолуцији истакли да једини спас виде "у кидању сваке везе са Аустро-Угарском" и формирању јединствене државе.

1915 - Велика Британија је почела блокаду Немачке у Првом светском рату.

1916 - Рођен је енглески државник и публициста Џејмс Харолд Вилсон, вођа Лабуристичке странке, премијер Велике Британије од 1964. до 1970. и од 1974. до 1976. Дела: "Њу дил за угаљ", "Рат против сиромаштва у свету".

1917 - Британске трупе заузеле су Багдад (тада Турска) у Првом светском рату, заробивши 9.000 турских војника.

1938 - Нациста Артур Сајс-Инкварт постао је аустријски канцелар уместо Курта фон Шушнига, а дан потом немачка војска је ушла у Аустрију и припојила је Трећем рајху.

1941 - Конгрес САД је, на иницијативу председника Френклина Рузвелта, усвојио "Закон о зајму и најму", којим је омогућено држави да све ратне материјале "прода, пренесе, замени, позајми, да под закуп, или на било који други начин да влади оне земље чија је одбрана од виталног значаја за одбрану САД". Тим путем је Велика Британија добила знатну оружану помоћ у Другом светском рату, а САД су званично остале изван рата, до Перл Харбура.

1955 - Умро је шкотски микробиолог Александер Флеминг, који је 1928. из гљиве Пеницилиум нотатум изоловао први антибиотик пеницилин. Откриће није коришћено до Другог светског рата, кад су га британски физиолог и биохемичар Ернст Борис Чејн и аустралијски лекар Хауард Волтер Флори применили у лечењу инфекција. Флеминг је 1945. с њима поделио Нобелову награду за медицину.

1974 - Умро је српски правник Милан Бартош, један од најистакнутијих српских стручњака за међународно јавно право, професор Правног факултета у Београду,

секретар Српске академије наука и уметности. Био је државни саветник и члан многих делегација Југославије на заседањима УН. Дела: "Стварно право", "Основе приватног права", "Међународно јавно право".

1975 - У Лисабону је угушена побуна падобранских јединица против левичарске војне владе, а бивши председник генерал Антонио Рибейро де Спинола побегао је с групом официра у Шпанију. Сутрадан је образован такозвани - Савет револуције, ради настављања револуционарног процеса започетог 25. априла 1974. обарањем режима који је у наслеђе оставио Антонио де Оливеира Салазар.

1976 - Бивши председник САД Ричард Никсон признао је да је 1970. наредио Централној обавештајној агенцији да спречи Салвадора Аљендеа да постане председник Чилеа. ЦИА је приликом рушења Аљендеа 1973. обилато помогла војну заверу генерала Аугуста Пиночеа.

1985 - Михаил Горбачов је дан после смрти Константина Черњенка изабран за генералног секретара Централног комитета владајуће комунистичке партије Совјетског Савеза.

1990 - Скупштина Литваније објавила је независност од Москве, као прва совјетска република која је то учинила.

1990- Чилеански диктатор генерал Аугусто Пиноче је после више од 16 година препустио председнички положај Патрисију Ајлвину, али је задржао команду над оружаним снагама.

1998 - Председник Индонезије Сухарто је, упркос снажним студентским протестима, започео седми петогодишњи мандат, али је убрзо принуђен да поднесе оставку на положај шефа државе.

2000 - У експлозији гаса у руднику угља Бараково на истоку Украјине погинуо је 81 рудар.

2003 - У Хагу је инаугурисан Међународни кривични суд. Пред тим судом, који има мандат да суди само за дела почињена после 1. јула 2002. године, могу да се подносе тужбе за геноцид, ратне злочине и злочине против човечности.

2004 - У терористичком нападу Ал Каиде на возове у Аточи, главном железничком чвору шпанске престонице, погинуо је 191, а повређено је око 1.500 људи.

2006 - Умро је Слободан Милошевић, бивси председник Србије и Савезне Републике Југославије. По образовању правник, након дугогодишње каријере у привреди, током 80-их 20. века доспео је у сам врх политичке елите тадашње Југославије. Иницијатор је промене уставног положаја аутономних покрајина унутар Србије. Централна је личност српске политике 90-их година 20. века. Милошевић је пронађен мртав у својој ћелији у затвору Хашког трибунала у Шевенингену, у ком се налазио од јуна 2001.

2007 - У нападу аутомобила-бомбе који је самоубица усмерио на камион са ходочасницима убијена је најмање 31 особа и рањено још 20 у Багдаду, у близини колеца Ал Мустансирија у претежно шиитима насељеној области Ал Карада.

2009 - Умро је Петер Бачо, мађарски филмски режисер. Славу је стекао филмом "Сведок" (1969), посвећеном временима монтираних процеса за владе Мађаша Ракошија. Због "осетљивости" теме филм се налазио у бункеру пуну деценију, а када се појавио на Канском фестивалу 1981. доживео је овације, па је Бачо, доцније, направио наставак приче о доживљајима чувара насипа Пеликана под називом "Поново сведок" (1994). Носилац је бројних филмских признања и сматра се, уз Иштвана Сабоа и Миклоша Јанча, највећим мађарским режисером у 20. веку.

2011 - У катастрофалном земљотресу магнитуде 9 степени и њиме узрокованом цунамију, висине готово 10 метара, који је погодио североисток Јапана и прогутао цела насеља дуж обале, дошло је до хаварије у електрани Фукушима. Прва хаварија догодила се сутрадан, а потом су уследиле нове наредних дана. Укупно је погинуло око 20.000 људи.

2014 - Украјинска Врховна рада (скупштина) изгласала је суспензију референдума о будућности Крима, који је претходно заказао Врховни савет Крима.

2016 - Умро је Драган Николић. Омиљени српски глумац Факултет драмских уметности завршио је у Београду. Филмску каријеру започео је 1964. мањом улогом у филму "Право стање ствари", а прославила га је улога Џимија Барке у филму Живојина Павловића "Кад будем мртав и бео" (1967). Јединственом глумачком игром, с непоновљивим шармом, остварио је низ изузетних улога, попут Џимија Барке, Флојда, Прлета, Попаја, Влах-Алије... а главне и веће споредне улоге имао је у више од 80 филмова. Био је члан Београдског драмског позоришта и Атељеа 212. Добитник је бројних признања, укључујући Награду за животно дело "Павле Вујисић" 2000. године.

2020 - Светска здравствена организација прогласила је пандемију коронавируса. Тедрос Гебрејесус, директор СЗО, нагласио је дубоку забринутост алармантним ширењем заразе. До тада, званично је забележено 118.000 случајева у 114 земаља, а корона вирус однео је 4.291 живот.

(Танјуг)